

8. 11. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Rozhodování sporů mezi bankou a zákazníkem

Ve vztahu mezi zákazníkem banky a bankou samotnou může dojít v poměrně značném počtu případů k neshodám, které je třeba vyřešit v krátké době. Z tohoto důvodu byl v roce 2002 přijat zákon č. 229/2002 o finančním arbitrovi, dále jen „Zákon“. Účinnosti Zákon nabyl 1.ledna 2003 a pokud se jedná o důvod jeho existence, důvodová zpráva: „Za účelem vyřizování zákonem vymezených sporů se zřizuje zvláštní právnická osoba, v jejímž čele stojí osoba fyzická - arbitr, který je oprávněn rozhodovat spory“. Ne nepodstatným důvodem vzniku zákona byla rovněž i snaha eliminovat finanční náklady na případné soudní řešení sporů v bankovních věcech.

Zákon byl jednou novelizován, a sice zákonem ze dne 24. září 2004, kterým se mění zákon č. [229/2002](#) Sb., o finančním arbitrovi, zákon č. [353/2003](#) Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [110/1997](#) Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Novela“). Uvedený zákon v současné době ještě nemá číslo, neboť byl prezidentem podepsán dne 18.10.2004 a doposud nevyšel ve Sbírce zákonů ČR, účinný bude od 1.ledna 2005.

Zákon lze použít pro rozhodování sporů mezi osobami, které provádějí převody peněžních prostředků (dle textu Zákona převádějící instituce), a jejich klienty při provádění převodů peněžních prostředků podle zvláštního právního předpisu (zákon č. [124/2002](#) Sb. o platebním styku) jestliže výše částky převodu vyjádřená v eurech nepřesahuje ke dni účinnosti příkazu k převodu částku 50 000. Zákon lze rovněž použít při rozhodování sporů mezi osobami, které vydávají elektronické platební prostředky (dle textu Zákona vydavatel elektronických platebních prostředků), a držitelé elektronických platebních prostředků při vydávání a užívání elektronických platebních prostředků. Finanční arbitr je pak příslušný k rozhodování sporů i v případě, je-li jinak k rozhodnutí tohoto sporu dána příslušnost soudu ve smyslu občanského soudního řádu a ve smyslu zákona o mezinárodním právu soukromém a procesním. Novela pak rozšiřuje okruh použitelnosti Zákona i na provádění opravného zúčtování podle zákona o platebním styku a na inkasní formy placení na území České republiky.

Zákonem uvedená úprava ovšem nevylučuje možnost obrátit se s řešením sporu na soud - toto je upraveno v § 12 zákona č. [124/2002](#) Sb. o platebním styku, který říká, že „*se spory, které vzniknou mezi převádějícími institucemi a jejich klienty při provádění převodů peněžních prostředků podle této části zákona (touto částí se myslí část druhá zákona o platebním styku, která upravuje postup a povinnosti banky při převodech peněžních prostředků), se mohou klienti obracet na orgán pro řešení sporů působící podle zvláštního právního předpisu. Právo klienta obrátit se na soud tím není dotčeno.*“ Totéž platí pak i v případě vydávání a užívání elektronických platebních prostředků, kde zákon o platebním styku používá stejnou dikci a poskytuje možnost volby při řešení sporu - upraveno je v § 21 zákona o platebním styku.

Zákon nelze ovšem použít vždy - negativní vymezení je obsaženo v § 9 Zákona, které stanoví, že návrh ve smyslu Zákona je nepřípustný, jestliže spor nenáleží do působnosti arbitra, jestliže ve věci samé již rozhodl soud nebo řízení ve věci samé bylo před soudem zahájeno, jestliže spor je nebo již byl předmětem řízení před arbitrem a jestliže spor je nebo již byl předmětem rozhodčího řízení.

Zákon definuje osobu arbitra - fyzická osoba, volená Poslaneckou sněmovnou České republiky na pětileté funkční období. Novela zde, pokud jde o samu osobu arbitra, přináší určité změny, mimo jiné rozšiřuje okruh neslučitelnosti činnosti arbitra s jinou činností, ukládá arbitrovi další povinnosti, týkající se poskytování informací Poslanecké sněmovně. Novela rovněž rozšiřuje oprávnění arbitra obracet se v rámci řízení i na jiné, nezúčastněné instituce, může-li mít touto institucí poskytnutá informace význam pro samo řízení.

Zákon sám pak upravuje řízení před arbitrem, tzn. náležitosti návrhu (řízení se zahajuje na písemný návrh), zásady řízení (podmínky ústního projednání, povinnosti instituce v rámci řízení, práva arbitra v řízení), jednací jazyk

(navrhovatel má právo na vedení řízení v jazyce, ve kterém je sepsána smlouva s institucí, popřípadě kterým bylo ze strany navrhovatele s institucí obvykle písemně jednáno), zastavení řízení (navrhovatel podal ve věci návrh u soudu, neposkytl arbitrovi součinnost, nebo vzal svůj návrh zpět), námitky (jedná se o opravný prostředek proti nálezu, arbitr na základě námitek svůj nálezn může potvrdit nebo změnit, rozhodnutí o námitkách je pak konečné a nelze jej změnit), právní moc a vykonatelnost nálezu (rozhodnutí arbitra ve věci se nazývá nálezn, nálezn, který nelze napadnout námitkami, nabývá právní moci doručením a je i vykonatelný podle občanského soudního řádu), náklady řízení (řízení není zpoplatněno a každý z účastníků řízení si nese své náklady, náklady na případné tlumočení pak hradí instituce), informační povinnost institucí (Zákon upravuje obecnou informační povinnost institucí ve vztahu k arbitrovi), mezinárodní spolupráci, informační povinnost arbitra, povinnost mlčenlivosti (povinnosti mlčenlivosti může arbitra zprostit Poslanecká sněmovna ČR, jiné zúčastněné osoby pak může povinnosti mlčenlivosti zprostit arbitr), pokuty (Zákon stanoví konkrétní pokuty, sloužící k vynucování plnění dle Zákona, stanovena je i možnost námitek proti případně stanoveným pokutám, vybraná pokuta je příjmem České národní banky). Pokud jde o procesní otázku řízení před arbitrem, podpůrně zde platí správní řád.

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)